

FOGLALAT: Magyar- és Erdélyország (kinevezések 's megítételek; az asszonyegyesületi táncvizgalmok jövedelmezési sikere; bajai, gyöngyösi 's nógárdmezei jötekonny czélu táncmulatságok; pesti különféle; a' gazdasági egyesület gyűlésének határnapja; szarvasi 's zágrábi különöség; szerb-határi tudósítás; Festetics János gr., Scitovszky Antal és Mandely parisi tudós hazakülfia †) Spanyolország (cortesgyűlési munkálatok; madridi nyugtalankodás; barcelonai lázongás; hadi hírek, csatakészületek; d. Carlos és Gomez; fogolyesere; országos tisztítár.) Franciaország (követházi javaslatok 's riták; Berryer beszéde; constantineai szállítványhad 's a' t.) Anglia (O'Connell kyllkenyni menete; politizai lakomák 's beszélek;) Svéd- és Oroszország. Amerika. Törökország. Elegehir. Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Ő felsége tav. dec. 21-éről kelt k. rendeleténél fogva abrudbányai tanácsos Nagy János urat az otti főbírói hivatalban, mint az unitaria vallás részéről szószati többséggel választottat, kegyesen megerősíteni méltóztaték. Ugyan ő felsége mult évi dec. 15-éről kelt határozatánál fogva az erdélyi fejedelemségben Kolozsváron ujlag felállítandó seborsvosi tudományok tanítása végett külön 600 f. ezüst pénz-fizetés mellett három tanítószékre u. m. 1ször a' physika, botanika, és chemia, 2ször az anatomia, és bábáskodás, 3ször pedig a' physiologia, pathologia, therapia, és az orvosi tárgyak tanítására nézve, a' csodület idejét az 1837ik esztendőbeli april. 3kára méltóztatott kegy. határozni.

A' zalatnai fő érczolvasztói (Haupthütten-probierer) 's a' verespataki bányászati irnok hivatal ürességbe jött. — A' szebeni k. kamarai fő fizető hivatalnál eddig volt pénztárnok Cziek János ugyanott ellenórré neveztetett. Az erdélyi nagy fejedelemségbeli f. k. kincstári tanácsnál egy bányászati fogalmazó hely megürült.

A' m. k. udv. kamra a' fiumei k. só és 30czad hivatalnál ő föls. által megengedett másod-tisztirnok helyre Bognár Károly zágrábi harminczad-felügyelési gyakornokot nevezé.

Besztercebánya: Ő fölsége a' porosz király Zíper András urnak (ki Jelenkorunk 1836ki 73sz. szerint Kubinyi Ferencz hazánk természet-vizsgálójával mult sept. 1én a' jénai természet vizsgálók összejövetelére utazott) több külföldi rendvitézének, számos tudós társaság tagjának, hazánk híres mineralogjának, 's besztercebányai tanítónak, a' mult 1836ben kiadott, 's ő kir. fölségének ajánlott, illy című új munkáját „Franz 1 Kaiser v. öestreich, geehrt im Tode wie im Leben“ egy tulajdon keze aláírásával ellátott levél mellett küldött nagy arany pénzzel, mellyet tisztelt hazánkfija e' napokban a' Bécsben levő k. porosz követség által kapott, jutalmazta meg. Ő fölsége pedig Maria Luiza parmai hercegasszony egy ezen munkából számára küldött példányért, megeléguése jeléül a' tisztelt irót egy fényes gazdag arany szelenczével vala kegyes megajándékozni. —

Bajáról: Szenvedő embertársinkat segíteni, azokat a' szemtelen szegénység vékeiktől elvonni, emelkedő századunk szellemével párosult vállalat. — E' szép 's nagy földadást kicsinyben fejte láttuk Baján is, f. évi január 23ikán, midőn a' most szerkezetbe vett városi kórház pénzalapja növesztésére hirdetelt sorsjátékos táncmulatságot olly számos pártfogó látogatta meg, mennyit még Baja sohasem számílt. A' csinos mulatók száma 710, jövedelem az 1328. váltott sorslap árából 1413 for. 30 xr. v. E' hasznos mulatságot a' bajai lelkes szépnem buzgalmának köszönhetni, kitünőleg Latinovics sz. Schweidl Anna asszonynak, ki maga mellé vevén Jozéfa kis-asszonyt, minden úri 's jelesb polgári háznál személyesen a' szenvedő emberiség ajánlatával lelkesíté a' kegyeskeblű bajaiakat. E' szép vállalatot kettős siker koszorúzá, első a' nem-csekély jövedelmi nyerevény, másik a' bajai jóltevő asszonyi egyesület létre hozása, 's czélszerű törv. utáni állandósítása, melly a' szép példák után szép czélokot, a' szenvedő emberiség segéd-ápolását 's a' szemtelenkoldulás megszüntetését tűzé ki pályájaul. — A' tervet Sebők József táblabíró 's ügyész készíté, figyelmeztve különösen a' már hasznosan 's dícséretesen munkálkodó illynemű intézetekre, 's Rosenman Pál városi főorvos egyúttalásával szerencsésen létesíté is. — Elmökül, egy szóval lélekkel a' közkedvességű 's lelkes Latinovics sz. Schweidl Anna ohajtaték, kinek nyájás és példás buzdítására versenyge áldoztatának a' szebbnél szebb műdarabok, mellyek száma 221re szaporodott, mi egy kisebb városban igen szembeütő szám. Egyesület tagjainak Albrecht sz. Meczler Juliánna, Arno sz. Axman Katalin, Czintula sz. Császár Lóra; Deáky sz. Galambos Joanna; Fazekas sz. Nixty Maria, Heinrich sz. Ellinger Erzsébet; Henrich sz. Triszberger Victoria; Joannovics sz. Dajcsevics Anna; Koller sz. Albrecht Antónia; Latinovics sz. Geöcz Valeria; Szűcs sz. Leitner Katalin; Volarics sz. Latinovics Eszter, Vojnics sz. Schweidl Vilhelmina asszonyságok választatának, kik egyenként is lelkesüléssel 's olly dícséretesen hatának az egészre, hogy az elnök-asszonytól mindnyájan méltó hála-koszorút nyertek jutalmul ez első kezdetnél. Választott titoknok Sebők József 's pénztárnok Rosenman Pál fáradhatlanul törekvének az egésznek rendes szerkesztén. Említést érdemel gr. Kollowrath Léopold, gr. Hardegg vasas-ezredi századosnak szives segédhatása is, ki az ezred jeles hangászkarát tulajdon költségén a' díszes mulatság szebbítésére Szabadkáról Bajára szállítatá, 's az ezred tisztjeit buzdítva meghívá. — Hála 's köszönet a' szenvedő emberiség nevében a' bajai tisztelt közönségnek, melly ez első nehéz vállalatot olly lelkesen pártolá 's olly emlékezetes példáját adá jötekonnyágának, melly valóban megérdemli a' haza méltánylását is.

Pest. Azon általánosan tapasztalt derült szellem, melly itten, illő mérséklet határi közt, az egész farsang-időszakban uralkodik, mingyárt kezdetben mutatkozék azon nyilvános táncmulatságkor, melly a' városi táncsteremben sorsjátékkal egybe kötötte, jótévő czélszatók, 's pénzalap javára, a' pesti asszonyegyesület részéről tartott. Országgyűlésünk vége óta, jelenleg sokkal nagyobb levén itten a' főrendűek száma, mint a' mult években, nevezeteseb volt azon társaság is, mellyet az emberbaráti nemes czél rokon-érzelme egyesíté. Illy sok nemes szívű 's mivelt részvevő koszorúja, sok igen csinos és találmányossággal lépő álarczosak, a' mindent élesztő kellemeli vidor kedv, különféle rang és osztálybeliek társas egybeolvadása, az egésznek nagyszerű tekintete, igen érdekessé tevé e' táncvizgalmat. Harmadfél ezer volt a' jótévő vendég. A' nyugórában kijátszásra szánt, 's több széptelkűnek adakozásából összegyűlt, 's a' kisteremben nyilvános látványságul kirakott adományok, nem csak (109 darabra menő) számmal, hanem részint belső értékök, részint jó izlet 's választás-tanúsító formákkal tündeté ki az idén is magokat. Tiszta haszna e' táncvizgalmunk minden költségét levonva — 1468 f. pengő. melly valódi szegények és szükölködők gyámolítására fordítandó. A' városi táncsterem haszonbérletjének Emmerling Károly urnak szives készsége 's illő mérséklete is nem kis részben járult e' nagyobb jövedelmi sikerhez.

Gyöngyös: A' városi tanács jan. 29én tartá táncmulatságot, mellynek jövedelmét a' város bővebb kivilágítására 's a' már is meglehető számú argandi lámpák szaporítására fordítá. Hála 's köszönet a' világosítóknak! — A' mult decemberben itt megnyitott casinó egyesület szépen diszlik, már 130 részvényese van 16 ezüst forintjával. Négy táncmulatsága biztosítá a' reményt, hogy az intézet jövedőre szilárd alapon nyugszik.

Nógrád vármegye: a' nográdi nemzeti intézet név alatt ismérétes egyesület, melly még 1831ben mélyen tisztelt főispánja gr. Keglevich Gábor kamrai elnök ur pártfogása alatt létesült, 's fő czéljaul édes hazánk nyelve terjesztését, a' népiskolák czélirányosabb alkotásával egybekapcsolá, folyó eszt. január 15kén a' kitűzött hasznos czél tökéje gyarapítására, b. gyarmati új megyeháza teremében, melly eddig hazánk minden megyeteremek közt legnagyobb, fényes álarczos táncmulatságot adott. Ez alkalommal a' közel 600 személyből álló nógádi, 's több külmezei vendég jelenlétükben, a' szünetórában 62 darabra menő, több szép hölgynek e' czélra szentelt kézműveik, valamint némelly férfiakul nyert különféle ajándékok sorsvonás utján kijátszatása a' nézőknek nagy mulatságul szolgált. Tiszta jövedelme ezen nem csak mulattató, de valóban hasznos örömmünnepnek 1500 f. v. tett. —

Pesti különféle: Széchenyi István gróftot febr. 3ka édes-atyai örömeke virasztá e' napon született Béla István fiában, 's ebből származó örömmünkkel azon édes remény társul, hogy a' majd fölszerű gyermek lelkes atyja példáján szépre 's nagyra gyúlva, honának hű polgára leend; mert Berzsényiként csak sást nemzenek a' sasok. — Pesten a' mult 1836ban születtek száma 3067; meghaltaké 4967, 's így a' haltak' száma 1900al több volna, mint a' születeteké. Az izraelita születtek azonban a' mondott születetek számában nem foglaltanak. A' halottak számából 199 ágostai, 139 helv. vallású, 's 88 görög nem-egyesült; a' születettekéből 128 ágost. 79 helv. vallású, 11 görög nem egy.; a' többi kath. —

Számos örvend Budapest, hogy hamvazó szerda elhamvasztá a' farsangi zajt, egyik egy, másik más okbul, de leginkább az otthon csendelgők és éji nyugalmat szeretők, hogy az egész éjjeli kocsirobaj nem zavarja legalább egy ideig álmokat; meg a' költségkímélők takarékosági szempontbul.

A' gazdasági egyesület jözsefvásári közgyűlésének határnapja közeledő mart. 18ra levén határozva, a' tisztelt részes tagok megjelenése annyival ohajtottabb és szükségesb, mivel folytonos tapasztalás bizonyítja, hogy a' keletkezett intézetek állandóságát mindenkor csak a' buzgó részvét biztosíthatá: 's e' nélkül a' legszebb czélu egyesületek is hatástalanokká lettek 's végre eloszlottak.

Szarvas: Városunk anyakönyvében azon ritka tünemény fordult elő mult 1836ban, hogy a' 794 született kiseded közül épen fele u. m. 397 volt férfi, 's ugyanannyi leány. A' történet e' játékánál említésre méltóbb azonban, hogy Meljan György egyházunk hive templomunknak egy 24 mázsás 63 fontos harangot ajándékozott, melly Hornung József pesti harangöntő műhelyében elkészültvén, ércznyelvével a' buzgó ember becsületes nevét is hirdetendi!

Zágráb: Hivatalos tudósítás szerint Felső-Zagoriában, Varsád megyében, Chret és Verbancz községekben nézész szemnyalva ütött-ki, melly sok esetben a' látás nemes érzékét végkép előlé. Vizsgáló orvosok ítélete szerint e' mérges szemgyuladások a' légmérsék hirtelen változásának tulajdoníthatók, ehez járulván-még a' füsttel 's egyéb ártalmas gőzölgéssel teli szobákban több ember együttlakása, szeszes italokkal mérsékletlen élés, és rozsul használt háziszerek. Gondos felügyelés és orvoslás azt remélteti azonban

hogyan a betegség nem fog tovább terjedni. — Károly-városban m. h. 27én halt meg Dóczy Antal ezredes és várparancsnok.

A szerb határról: Milos herceget mindenkor Belgrádban szándékozik lakni 's erre nézve építési tervet mutatott be magának Belgrád szépitésére, 's két magyarországi mérnököt fogadott szolgálatába. Ugy látszik, tisztán fölfogá: milly fontos szerepet fog játszhatni e' kedvező fekvésű város, ha a' gőzhajózás 's egyéb iparvállalatok Európa keleti részén jobban kifejtnek. E' fölött fel is akarja mérteni egész országát, 's zemlini ügyvivője már is tudakozódik és adatokat gyűjt e' tárgyban értelmes férfiaktól a' mult országgyűlésen hozott 's megerősített törvények következtében már is folyamatba vett catastralis fölmérésekről. — Hir szerint april hónapban francia és orosz consulo is járulnak Milos udvarába. A' hg most Kragujevacban lakik, hova Konstantinápolyból tatárok érkeztek hivatal. üzenetekkel. — Serbiát eddig megkímélte a' döghalál, a' mit főleg Milos célszerű rendelkezéseinek köszönhetni.

Tarnopolban (Galiciában) f. évi jan. 22én hunyt el Fesetics János gr. Geramb b. 4ik sz. huszárezredének hadnagya, 22dik évében, 's vele elhervadt az ezrednek egy szép nyiló bimbaja 's reménye; — jan. 15én pedig Rozsnyón Scitovszky Antal t. bíró 's rozsnyói uradalmi igazgató, püspöki testvérbátyjának 's ismerőseinek nagy szomorúságára.

Mult évi dec. 22én halt meg Parisban a' tudós magyar különcz, Mandely, kinek nevét a' francziák és angolok Mentelinnek szokták írni, 's kit a' párisi tudós világ „magyar Diogenesnek“ a' köznéppedig „ó-fegyvertári vadembernek“ nevezett, ötven évvel néhányval meghaladott korában. Szokása szerint ugyanis két korszóval a' Szajuára ment, azokat vízzel megtölteni, 's e' szándéka közben egy meg nem lánczolt csolnakra támaszkodott, melly a' partról rögtön elszabadulván, szegény különözünket a' vízbe buktatá, hol el is merült 's napvilágot soha sem látá többé. 1824 — 1826ban érdekes híreket olvashatni róla a' francia és angol lapokban, mellyekben szinte magyarnak nevezetik. Tessedik tudós hazánkja pedig, ki őt Parisban meglátogató véle magyar, német és francia nyelven beszélt, 's a' Tudományos Gyűjteményben 's „Franciaországi Utazásában“ bő értesítést ad felőle. Lunet közlünk köv. rövid kivonatot: Mandely mint maga beszéle Tessediknek, korán elhagyta szülőföldét Magyarországot, 's nem emlékezik már, hol született. Ő egy volt korunk legnagyobb nyelvtudósi közül, ki még a' híres Mezzofantet is majd fölül mulá; Európa 's Azsia élő 's kihalt tudós nyelvein nem csak értett, hanem beszélt is, névszerint, angolul, németül, olaszul, tótul minden nyelvejtes szerint, spanyolul, magyarul, görök-deák-zsidó-arab-persa-hindostan-chinai-és sanskritul 's a' kedvencz nyelvei valának azonban a' diák, görög, szláv, zsidó, arab és persza, mellyekből ő vegyítés által egy saját tudós és másoknak érthetetlen nyelvet alkotta. E' saját nyelvéből gyakran kevert szavakat beszédébe akkor is, ha más nyelven szólott, 's csak midőn észrevehé, hogy hallgatója nem érti, akkor mondá el ugyanazt még egyszer tisztán 's értelmesen e' toldalékkal: „mint ti szoktatok nevezni.“ De Mandely nem csak nyelvűbűvár, hanem egyszersmind ritka polyhistor volt, jó matematikus, történetvizsgáló, törvénytudós, sőt még a' katonai tanulmányokban is jártas. A' philosophiában Plato vala bálványá, belőle gyakran egész helyeket idézett. Gyakorlati életében mégis a' különöz-ködő Diogént követé. Öltözte egy kopott katonaruhából, mellyet hihetőleg zsidósnál vett 's egy pár rozsz csizmából állott; midőn egy tudós ismerőse jó ruhát vett számára (mert ajándékokat nem szeretett elfogadni) eladá azokat a' zsidósnak 's könyveket vásárolt helyettük. Hosszu szakál, a' már félig őszbe csavarodott, igen hasonlóná tevő őt az ó-világ görög bölcséihez. Eledele silány kenyér volt, mellyet kaszárnyakapukban vett 's olykor nyers füvekkel 's gyökerekkel fűszerezett; főtt ételt sohasem evett, szobáját sohasem fűté, egy fa karszék, egy zsámoly, egy durva ácsfaragta asztal, kis szekrény, mellyben könyveit 's irományit tartogató, ágy szalmaszákkal, mellyen aludt, tintatartó tört üvegdarabból, tört cserép lámpa gyanánt, két vizkorsó 's egy palatábla, melly matematikaiszámolásokra szolgált, 's papiros-kimelésre egyszersmind. Évenként 154 fknai nyugpénzt húzott 's abból jó részt félre is tett úgyhogy néhány év alatt 400 fkot gyűjthetett egy drága kézirat-megszerzésre. Könnyű vala neki alapos és sok oldalú tudománya után, könyvkiadás vagy tanítás által tetemes jövedelmet szerezni: de ő restelte a' vesződséget 's egyedül buvárkodásnak akart élni. Rövid ideig adott órákat matematikából 's arab nyelvből: de csak hamar beléunt. Elmerültségének 's a' külvilág iránti érzéketlenségének példája, hogy midőn egyszer a' rendőrség alaptalan gyanu miatt bezárátá, nem zúgolódott, hanem a' börtönben ugyancsak buzgón folytatta tanulmányit, sőt nem örömet hagyta el a' jó kényelmes csöndes helyet, midőn baráti közbenjártára szabadon bocsátott. Becsületességét pedig szép fényben tünteti elő köv. körülmény: mintegy 14 év előtt a' kormány részéről azt bízták reá, hogy egy nagy könyvtárban a' különféle nyelvű könyvczimeket fordítsa-le, 's nyelveket határozza meg 's a' könyveket osztályozza, miért 1800 frank évdíjt nyert volna. Mandely fölállalá e' munkát 's vas szorgalma és széles tudománya lehetségessé tevék, hogy azt egy hónap alatt elkészítse, noha köz vélemény volt, hogy a' munka több évig tartand. Mandely kifizetteté magát egy hónapra 's eltávozott. Midőn kérdezték: miért nem húzza tovább fizetését? azt felelé: nincs fizetésem többé, mert a' munka kész. Ha minden tisztviselő ennyi lélekisméretességgel vinné hivatalát! — Jutalmul azonban kis szobát nyert, mellyben ingyen lakhatott. Semmit sem nyomtatott ki. Könyvtára kisdél, de ritka 's fontos munkákból álló. Hátramaradt kézirati iszonyu rejtvényesek 's olvashatatlanok. Nodier Károly jeles francia író, ki őt személyesen jól ismeré, halálát kihirdette 's rövid élet-vázlat által tartá fen a' magyar Diogenes emlékezetét. Illó, hogy hazája is újdon figyelmeztelve legyen rá, midőn lenni megszűnt. (Bővebb életrajzát majd Társalkodónk közlendí.)

SPANYOLORSZÁG.

A' földesuri jogok megszüntetése iránti törvényt, mellyet az alkotmány-alapító cortes hozá Cadixban, 's miután megerősítését két ízben megtagadá a' király, 1823 maj. 4kén a' cortes ismét új erőbe lépteté, most ujjolag helyreállítá 91 szóval 64 ellen. Nem csuda,

igy szól egy madridi levező, hogy illy törvényhozó gyűlekezet, mellyben csak pusztá személyek vagy elméletek (theoriák) bírnak képviselővel, 's mellynek tagjai történeli alapon nyugvó mindenféle jog ellen határtalan elfogultságuk: olly rendszabályt létesíté, melly a' sajátságijogot egész fenekestül megingatja, 's a' földtulajdonosokat példátlan zsarnoksággal fosztja meg legvalódibb jogaiktul. Hasztalan mutogató az érdemes zamorai püspök (előbb a' törvénytudomány tanítója Valladolidban) hosszu előterjesztésében azt, mikép fejlődött ki a' saracenek elleni harcok folytában itt az urak és szolgák közötti viszony, 's milly helytelen, milly igazságtalan az, midőn ama' viszony teljes eltörlesztése által akarnak segíteni a' becsuzamlott vizsacéléseken. A' ministerek egész vitatás alatt hallgatának, mert nem képesek annak nyomosságát fölfogni, mellynek megdöntésére a' cortest is csupa szenvedély 's ámitvány bír. 's a' t. Szavazás után 83 követ aláírásával költ több rendű módosítást terjesztének elő, 's indítványba hozák mindaddig késleltetni annak foganatosítását, míg ezen módosítások vizsgálaton keresztül esnek. A' 15ki ülésben, hosszas ellenzés után, 98 szóval 46 ellen tagjává fogadá a' cortes Lopezt; és így az 1812ki constitutio változtatását (mi szerint egy országghivatalosnak sem volna helye a' cortesben) tettleg is gyakorlatba vevé. Az egyházi ügyekkel foglalatosságalmánynak egy előterjesztése igen keserű beszédre fakasztá néhány követet, 's fölszólták a' kormányt: töltené be a' megürült püspökségeket pápai helybenhagyás nélkül is. Velasco különösen legilletlenebb személyes bántalmakat is szórt a' kath. egyház feje ellen. A' 16ki ülésben a' cataloniai határszéleken üzött dugarosság (v. csempezés) miatt kérdőre voná Vila követ a' pénzügyministert, mivel ez által a' tartományi gyárok igen károsulnak. Ugyanez napi titkos ülésében a' cortes Jaco cubaszigeti követ pártos megválasztása iránti kérdést intézé el. Cuba ügye különben a' közönség figyelmét is nagyon magára voná most, 's élénk beszédekre nyújt okot; de nem Jaco megválasztása hanem a' bel meghasonlás 's az anyaországtul idegenkedés miatt; mert tulajdonkép az ottani pártok sem az 1812ki alkotmány miatt villongának, hanem a' spanyol karonátul függés vagy nem függés kérdése foro g főn köztük. — Tudjuk, annak idejében Mexico is egész más szín alatt, más ürüggyel kezdé meg az anyaországtul elszakaszkodást.

F. h. 12kén igen számos nép gyülekezett a' „mozgalom“ nevű új kávéházhoz, 's indulatos kifakadásokat hangoztatott a' ministerek ellen. A' dolognak egyébiránt csak az lön vége, hogy nemzetőrségi 's katonai rendőrség jelent meg 's szétoszlásra szólítá a' zsidongó tömeget, minek az, noha kevésse vontatólag, deminden ellenszegültség nélkül engedett is.

Ezentul a' esendét semmi sem háborítá meg, ki vevén azon körülményt, hogy a' katonaságnak a' főváros közelébe merészkedett carlosiak visszaüzésére kellvén kiindulniok, az egész nemzetőrség fegyverbe vala kénytelen öltözni, a' rendes katonaság helyét pótlólag. Megrázá az elméket azon hir is, hogy a' Cabrera, Noguera es Moya főpapvezérelte carlosiak Lopezt megverték, azután Cuenzába nyomultak 's itt 120 nemzeti őrkatonát löttek agyon. Mind ezt azonban még nem tudni hiteliesen. Espartero f. h. 15kén egy értekezőt küldé a' zornosai főhadiszállásra, ki d. Sebastian főparancsnokkal a' foglyok kicseréltetése iránt végezzén. Ez elfogadá az ajánlást, 's a' végrehajtást 16kán nyomban el is kezdék. Carlosi tudósítások szerint, ezek kezei közt 2000 christinói közlegény 's 300 tiszt-fogoly van kicserélendő. — A' Sent. des. Pyrénées szerint d. Sebastian agyon lövetni parancsolt bizonyos Manzanos nevű ezredest 's egy alavai zászlóaljbeli kapitányt, mivel a' dec. 24ki ütközetben Bilbaonál, egyik szárny fődőzését gondatlanul elmulaszták, 's e' vád a' hadi törvényszék által alaposnak nyilvánították. —

Barcelonaiban f. h. 13 's 14ke éjjelén újabb zavargás történt 13kán este lázongó népcsoport tódult a' játékszintérré, zendítő kiáltásokkal; de a' nemzeti katonaság részéről egy láncsás dandár csak hamar szétűzé. Mivel azonban az előttnap terjengett hírek veszélyes következményű nyugtalanságot gyanítottának: Parreno tábornok fegyverre szólítá az egész városipolgár-katonaságot; ő maga legénységével 's a' hadi hatósággal Atarazanas erősségbe vonult, onnan a' szükséges intézkedést megteendő. A' 12ik ezred könnyű gyalogsága, a' sorbeli 1 és 2 zászlóalj 's egy csapat nemzeti katonaság összegyűlt az ágostoni-szerzetes zárdába, 's nyilvánosan kitűzé a' zendülés zászlóját. „Halál a' láncsásoknak!“ ez volt harcziáltásuk. A' láncsások kinyomultak az erősségből a' város fö-térére, hol Parreno tábornok megegyeztetével, a' politikai főnök ellenzése daczára fölolvásá Borell városbíró a' hadi törvényt. Erre lelohadt a' zendülők bátorsága; 's egyezkedésbe bocsátkozólag Atarazanasba küldék föltételeiket. Parreno azonban visszautasítá, 's mivel időközben ez erősbnek vélt carmelita-zárdába vonultak, ellenök küldé Luna tábornokot az őrsereg leghívebbnek ismért esapatival 's három álguyval; mit midőn azok megtudtak, rémülve odahagyák a' zárdát, 's további torzsongás nélkül szétoszlottak. Parreno 14kén ostromállapotba helyezé a' várost; a' lázongásban részesült csapatokat lefegyverzeté, 's elfogatói főbb vétkeseket pedig a' 17kén fölállított hadiszék ítélte alá veté. 18kán, sz. Antal ünnepén újabb kitérésűl tartottak; de a' köz aggodalom helytelen volt; mert nem történt semmi háborgás. — A' Guardia Nacional szerint, benyújtá a' barcelonai ayuntamiento elbocsátatási kérelmét 's az indulatok még folyvást háborganak. —

Madridi hírek szerint a' királyné sergei legujabban számos apró ütközetben győztek a' carlosi csapatokon. Ezt jövendőre még biztosabban remélhetni, mert alig mulik nap, mellyen St. Sebas-

tanba angol lőszert, pattantyusság vagy tengeri katonaság ne érkeznek. De arra is szolgál, mint Wylde ezredes nyilatkozásából kitér, hogy az angol kormány egész Santonáig terjessze ki foglalását, a' carlosiakat pedig a' francia határszélekről elűzze 's távol tartsa. Espartero, úgy látszik, most egészen Wylde vezérletére bizza magát. A' Phare szerint f. h. 11. több álgut 's nagy mennyiségű lőszert szállított „James Watt“ gőzsajka Santanderből St. Sebastianba. Elindult napján (12kén) Ribero osztályából két zászlóalj 's Alaix sergének előcsapatja érkezett Santanderbe, hol a' saragossai ezredet 's granádai zászlóaljat is várták. Ezen 's több más hadi mozgásról jött tudósításoknál fogva azt gyanítják, hogy nem sokára új történetek szülnének; nem tudhatni azonban milly részt vendenek e' munkálban az angolok, mert Evans tábornok, a' westminsteri választóknak adott ígérete szerint, kevés nap múlva elutazik Londonba. Ugyane' lap tudósítása szerint a' carlosiak is erősen készülnek 's új védhalmokathánynak Irun és Érnani körül. Fő hadiszállásuk egyébiránt mindegyre Bilbao közelében van, 's d. Sebastian folyvást Zornozában. A' katonaság közt azon hir terjeng, hogy új táborjárást kezdet d. Carlos, mellynek parancsnokságát Gomezre szándékozik ruházni; mit azonban ez mindaddig nem akar fölvállalni, míg az ellene Quilez és Serrador által támasztott vádak elintézve nem leendnek. Más lapok szerint azonban d. Carlos maga rendelé Gomez ellen a' vizsgálatot, mivel, mint hallatszik, zsákmánya egy részét Alaix kezéhez juttatá, ki vele sógorságban áll. De ez homlokgye-nest ellenkezik azon már előbb híresztelt közleménnyel, hogy őt a' praetendens d. Sebastian mellé segédül rendelvén, almadeni gróf ezimmel ruházta föl.

Az 1837re megjelent spanyol tisztlénvtárban a' tavalyihoz képest sokat változtattak az új alkotmányi rendszer következtében, ámbar annak szerkesztése Calatrava ministeriumafölügyelte alatt történt. Kihagyattak ugyanis többi közt az aranygyapjas vitézek sorából: Dom Miguel de Braganza, a' bordeauxi hg., Chateaubriand; gr. Pozzo di Borgo, gr. Nesselrode 's a' t. III. Károly rendje nagykeresztesinek sorából pedig a' három utóbb nevezetten kívül Metternich hg., Giustiniani bibornok, Peyronnet gróf 's a' t. E' hűre nevek elsikasztása vagy mellőzése sokkal értelmesebben szól, mint Arguelles egész ékesszólása. A' fr. követ mint mondják, neheztelést nyilvánít e' miatt, 's kérdést tön: valljon ennyi fényes név kimaradta vigyázatlanságból vagy szándékosan történt e'?

F R A N C Z I A O R S Z Á G.

Jan. 24én a' nyilvános munkák minisztere törvényjavaslatot terjesztett elő a' követháznak, mellyben hatvan millió frankot kívánt országutak készítésére; a' tengerész miniszter pedig olly törvényjavaslatot, melly szerint az 1835. sept. 9ki rendelés, a' hazavesztés (deportatio) büntetését érdekelve, kiegészítették. Ugyan is, hogy e' büntetést alkalmazni lehessen, statusfogházat kell Bourbon szigeten építeni; a' költséget 400 ezer frankra teszik. E' törvényjavaslat felolvastakor a' miniszter igen dicsére Bourbon sziget enyhes éghajlatát; (mit érez abból a' börtönben ülő fogoly?) mire a' kamrában hangos kacaj támadt.

A' követházban jan. 24én több ministeri különféle törvényjavaslat előterjesztése után, a' hadminiszter is szót nyere, 's azt mondá: „A' sereg becsületéhez 's fenyegetéshez van a' társaság nyugalma 's bátorsága kapcsolva“ 's elősorozván a' hadiszékek törvényhozásrendét a' republica idejétközéve a' mostankorig, beszédét így folytatja: „Láttuk, politikai egyesületek városinkban mikép esábiták el a' katonaságot fenyeget-áthágásra. A' törvényhozás hiánya miatt ezen katonák a' katonai törvényszolgáltatás alul kivonattak, melly egyedül illető, gyors és hathatós kívánt sikerre vezetni. Ha a' katonaság az ezred törvényszékre, 's csak a' polgár fog a' polgári törvényszékekre utasítani, úgy minden ismét természeti rendébe tér vissza, 's ekkor majd nem leszen büntetlenség a' bíróság-változtatásnak következtében. Igen, de majd egy részről, mint ellengördítik, a' katona így majd elítélhetetik, a' polgár pedig fölmentetik. Ez csak annyit bizonyítand, hogy egyik részen egy vétkes, a' másikon pedig egy ártatlan fog lenni. (De ugyanazon egy esny elkövetése mellett? (morgás különböző értelemben).“ A' miniszter ezután fölolvast egyetlen cikkelyből álló törvényjavaslatot, melly szerint a' büntető törvénykönyv I. fejezete, III. czíme úgy módosítottik, hogy a' polgári és katonai vétségek külön ítéltessenek meg, 's katonák katonai polgárok polgári székek elé állítsanak. Ez ülésben ismét Dupin volt az elnök. A' követházban jan. 26kán Molé gróf két törvényjavaslatot terjesztett elő; egyiket Nemours hg. költségei 's háztartására, melly végre Rambouillet uradalmat erdőstül 's tartozékosul, és Chateaufortot kívánta. Az eszt. jövedelem ez uradalmakból leróván a' lerovandókat mintegy 460,000 frank. A' miniszterelnök azon megjegyzéssel kezdé előadását, hogy a' francia hgeket Franciaország nagyságához illően kell költséggel is ellátni; de a' ns gróf olly halkán beszéle, hogy alig hallhaták szavait, 's meg is inték: szólana hangosabban, mire ő hurúttal mentegőzött. — A' másik törvényjavaslat egy millió frankot kíván jegypénzül (menyasszonyi adományul v. möringul) a' belgák királynéja számára, mint az a' házassági kötésben ki van alkudva. E' törvényjavaslatok előadása közben a' követházban többször a' meglepés és csudálkozás kifakadásait lehet hallani, melly annál magyarázhatóbb, mivel Lajos-Fülöpnek, mint Orleans hgnek ötven millió frankot meghaladó magányos jövedelme van, mellyhez még a' 15 milliót tevő korona-költség is járul, mit a' követház megszavaz és ajánl neki évenként. —

A' palikamrában jan. 26án Persil törvényjavaslatot terjesztett elő, melly ezentul politikai vétségek 's merényekben a' status és a' kir. személy bátorsága ellen a' részvevő katonaságot katonai, a' polgárságot polgári törvényszék elé idéztetni 's külön megítéltetni kívánja. —

A' felirás vitájából megjegyzésre méltó még Berryer beszédének következő része: „Midőn egy év előtt a' nyilvános oktatás minisztere azt mondá, hogy ha az ember a' rendből kilépett, a' haladás abban áll, hogy az ember ismét a' rendre térjen vissza, nem tudom: valljon szavai teljes jelentését mérte e' a' miniszter, de nagy igazságot mondott! (Bárról nevetnek.) Én ugyan értem a' mostani kabinet rendszert, de azt is hiszem, hogy Franciaország tovább haladt előre, mint ezen kabinet, 's hogy ennél fogva rendszerét nem alkalmazhatni Franciaországra. Tudni kell, hogy Franciaországban 1830ban zendülés történt. Ezentul Franciaországban e' zendülés következtében a' statushatalom elve a' többség hatalma, azaz a' királynak a' képviselők többségéből kell ministeriumát választania, 's annak nézete szerint kormányzani. Juliusban a' nép fölsége hatalma birtokába lépett, 's ez olly igaz, hogy e' zendület utáni első napokban a' pécsetör a' charta hegyébe a' népfölség elvét állította. (Nevetnek.) A' többség ezen hatalma e' kamrában érezteti magát, 's a' kamra kebléből lépnek elő a' ministeriumok, szóval 1830 óta amaz elv: „le roi régne, et ne gouverne pas“ (a' király országol, de nem kormányoz) győzött, 's életre kapott. A' mostani ministerium politikája, szelleme 's akarata nem méltán harcol ezen szabály ellen.“ —

A' Temps szerint a' diplomatai test azon győzelem daczára, mellyel a' ministerium előtte dicsekszik, még is igen elégtelen a' felirás vitájával, 's kedvetlenségét nem igen palástolhatja. „Vannak eszmék 's nyilatkozások, úgy monda egyik éjszaki hatalom képviselője, mellyek többet ártanak, mint fegyveres seregek.“ —

Ministeri lapokban olvashatni, hogy egy rendőrtiszt Grangé Batelière utcában, egy kocsis házában 5000 kardot talált letéve, mellyet azonnal le is foglalt. A' kocsis azt állítja, hogy a' fegyverszállítvány rendeltetéséről mit sem tud; de nem alaptalan vélemény, hogy d. Carlos számára rendeltetvők.

A' Temps szerint Dupin a' követház elnöke a' francia Akademia igazgatójának választotta meg a' jövő évre. Szintezen lap szerint a' belgák királyát 's királynéját Parisba várják, hol egy hónapot szándék tölteniök. —

Algierből jan. 12ről írják, hogy Bugiába jöttek már válaszok a' szomszéd törzsekökhöz küldött javaslatokra. Ezek szerint 1000 — 1200 főnyi sereg fog beszüllöttekbe alakítani, melly a' constantinei expedícióban cselekvő részt vend. E' fölött a' Bona körül fekvő arab törzsekökből is szerzenek ujonczokat, kiknek szinte szándékjuk Constantine alá menni. —

A' Toulonnais lap szerint jan. 20ról a' készülétek a' constantinei szállítványhadra még nem igen szembetűnők. A' seregek még csak februárban érkeznek oda. A' csapatok 's álgutelepek alakítása az órségeknél történik. Még legkisebb híre sincs, hogy valamely ezred utban volna. Clauzel marsal sem érkezett még meg.

A' National szerint a' constantinei új hadszállítvány 13 ezredből, nagy számú pattantyusból mintegy hat egész álguteleppel, sok mérnökkel, 2000 lovasságból 's 3 zászlóalj afrikai lövészből fogna állani; 's az egész sereg 20 ezrenyi lenne. — A' Siécle pedig köv. számlálja elő annak vezéreit 's nagyait: fővezér az orleansi hg; főtisztikár feje Schramm altábornok; Damremont altábornok az első, Achard a' 2dik, Bugeaud a' 3dik osztálynál; Marbot gen. a' lovasság parancsnoka; Trezel, Rulhière, Durochelet, Perregaux generálok osztály-parancsnokok; Gourgeaud altábornok a' pattantyusság parancsnoka 's Lemy vezér őrnagy a' mérnöki testé.

A' Temps felszámítja, hogy 1833ban a' kevesebbség (minoritas) melly a' thrónbeszédre felelő válaszfelirás ellen szavazott 43ra, 1834ben 39re; 1835ben 67re; folyó évben 157re ment. Ezek összehasonlításából ítelhetni az előlépésről, mellyet a' ministerium sept. 6ka óta a' közvéleményben tön. — A' júliusi zendülés óta egy válaszfelirás ellen sem egyesült annyi ellenző, 's illy nagy szám komoly figyelmet érdemel, mert az e' tárgybeli szavazat nagy jelentésű.

Egy levelező így ír Parisból: „A' téli mulatságok zajosbak kezdenek lenni. Az udvar mindaddig kevés mulatságot adott, de a' követház már elkezdék, a' magányosak követik, 's a' nyilvános tánczvigalmak olly élénkek, mint mindenkor. Julien a' St. Honoré nevű utcai Musard-féle teremben az új musardféle hangászterem által vezetésébe jutván főleg tánczvigalmakat ad, 's hogy a' tömeget annál inkább oda édesgesse, Meyerbeer Huguenotjait négyesekké (quadrille) változtatta át. Ekkor a' gázt hirtelen elnyomják 's a' maguszi fény-sötétben tomboló galopadába onlanak az álorzások, mellyet orgonahang, 's ének és harangzó, és Luther chorálja kísér. — Ime egy farsangi jelenésben az egész újabb Franciaország! — Musard (a' parisi Strauss) e' napokban halt meg.

Enfantin atya Aegyptusból Marseillebe jött, honnét legközelebb Parisba szándékozik.

A' görög király Fabvier tábornoknak új Görögország megszabadulása körül szerzett számos érdemeiért a' Megváltó rendé nagy keresztjét adta.

A N G L I A.

Jan. 16án tartá O'Connell ünnepi menetét Kilkennybe. Több n' érfölényire a' különféle czéhek küldöttségei mentek elibe zenevel

's lobogó zászlókkal, mikenilly 's hasonló föliratokat lehet olvasni: „hathatós szegényi törvény Irlandnak! tizedörlesztés, testületjavítás, titkos választási szavazás (ballotage)! egyenlő jogok vagy uniobontás! — A városban 15 ezrenyi embertömeg fogadá hangos riadozással. A városháznál tartaték az ülés a mayor elnöksége alatt, a mit O'Connell maga kívánt, hogy parlamenti viseletéről számot adjon: — „Kérdéssel kezdem,“ ugymond „van e valaki köztetek, ki parlamenti viselettel álltáljában vagy részszerint elégtelen? (nincs! nincs!) E kiáltás senkit se tartóztatson ellenem nyilván föl- lépni, kinek valami fekszik szívében. Még egyszer kérdem: van e valakinek ellenem kifogása? — (Egy hang a karzatrol: igen! a szegényi törvények iránti nézete miatt!) — Jól van! épen ezt vártam; erről akartam veletek beszélni. Örülök, hogy nincs ellenem más kifogástok, 's ezért képviselőtök is maradok. (tetszés.) Ezután mentegetni kezdé magát Feargus O'Connor 's a kilkenyvi hírlap vádja ellen, hogy a mult parlamentben Poulett Thomson miníster azon indítványát, mi szerint a tizenkét évet meghaladott gyermekek a kartongyároknak ezentul is 12 órát dolgozhatnak, partolá, 's így szeretetlenséget árula-el. „Eredetileg az vala ezélem „ugymond“ hogy ez indítványnak ellenszegüljek. De én nem vagyok hasonló a skóthoz, ki javítottan parlamentben ült 's azt szokta mondani, hogy sok vitát hallott a parlamentben, melly véleményét, de egyet sem, melly szavazatát megváltoztatá. (nevetés) Nem, én másképp tartom ezt. Ha lélekisméretem parancsolja, hogy előbbi véleményemet változtassam, megváltoztatom azt, jobbra tanítatom magam 's az ujdin józanabb meggyőződés szerint szavazok. (halljuk!) Az indítvány fölötti vita ellenkezőrül győzött meg 's partolám azt. — A gyűlés teljesen mege- légtült e' mentéssel. Ezután a szegényi törvényekre ment át O'Connell, 's erről többször kijelentett nézeteit ismétlé. „Én mindent pártolok mi a szegényeken segíthet“ ugymond „én örömet segí- tenék valamennyin, 'svéget vetnék az absentismusnak; (kényszerít- ném a földes urakat vagy Irlandban lakni, vagy ottani birtokaikat eladni, ha egyebütt bírnak,) kívánom, hogy ismét tőkepénz legyen az országban, hogy az irlandi nép munkát találjon, mert munka kell ennek, nem alamizna! (halljuk!) Tervem a pórembert a polgári társaságban főnebb fokra emelni. (halljuk!) E' dologban már sokat tévénk. Volt idő, midőn a legszegényebb protestans társas tekintet- ben magasb fokon álla Irlandban, mint a legtekinteteseb katolikus. Bold. Fingal gróf beszélt nekem, hogy egykor a meathi nagytanács által ebédre hívatván, ott minden ember száját tátott rá, 's esudálta a nagy tanács illy leereszkedését. Az asztalok azonban már telve valának 's az ország legrégebb nemességü páirje egy oldalasz- talkánál volt kénytelen helyet foglalni. — Ez állapottól kivergőd- tünk már, a fő asztalhoz jutottunk 's reményem, azt mindennemű étellel 's itallal megrakjuk. Kiemeljük országunkat alacsonyosságából, mellybe azt hat százados vad angol kormány dönté. — Van azonban egy szegényi törvény, mellyet örömmel pártolok, az t. i. melly a kórházak és szegényi patikák számát szaporítja, a szegény betege- ket táplálja 's gyógyítja. De az egészséges szegény dolgozzék 's neki munkát szerezni, legyen földásunk. Az én szegényi törvé- nyem ne jutalmazzon csalárdot, ne biztosítson mértékletlent, kor- helyt, 's könnyelműt. Beszéde zártán melegen magasztalá Mulgrave lordot és szokása szerint erősen kikelt Lyndhurst ellen. „Én nem vagyok vér embere“ ugymond „sőt inkább a békeé; de egy Lynd- hurst megbántását az irlandi nép ellen le kell mosnunk, szükség esetén vérral is. (halljuk! és tetszés.) Jobb lenne, ha Irlandot mint Yorke József mondá, 36 óra-hosszig víz alá buktatnák, hogy az egész nemzet fuladna meg: mint azon gúnyt békén szanvedni. De nem akarok vérontást hirdetni, jóslom inkább, hogy az irlandiak erőteljes egyesülése elégtételt szerez nekünk, és szabadságot és jogot! A' beszédet élénk éljen követé Mulgrave lordnak, 's három hatalmas röföntés Lyndhurst számára, mellyben maga O'Connell volt az első énekes. — Herford grófság eskütszéke előtt egy koldust vádoltok e' napokban, hogy darab kenyeret rablott azon házbán, hol alamiznát nem nyert. Midőn t. i. sürgető esdeklései híjában voltak, e' szavakkal: „kell valamit kapnom“ egy ott fekvő kenyérből leszelt. Az eskütszék erőszakos betörésben (burglary) marasztalá őt 's 7 esztendei de- portatióra ítélé. Az angol lapok ezt ellendarabul hozzák föl a' strassburgi fölmentéshez. — Legk. lapunkban említett spanyol dá- ma donna Jozefina Corillo regényes ügyében az akkor elveszett, de föl- talált 's törvény elibe állított szobalány vallomásából kiviláglott, hogy az egész dolog a' spanyol dáma költeménye 's vakítása.

Legközelebb ismét két conservatív-lakoma tartatott, egyik Oxfordban, a' másik Maidstoneban Kent grófságban; a' bennök elő- fordult beszédek azonban csak a' Peelének viszhangjai, bár kifeje- zettebb megtámadást intéznek is O'Connell és Shiel ellen. R. Peel Glasgowból elutazta előtt a' lakoma' titoknokának 200 fontnyi vál- tott adott által a' városi szegények számára.

A' parlament a' Courier szerint 31én biztos által fog meg- nyitanni, mivel részint a' sürü betegülések, részint az egészségtel- len levegő miatt a' király csak feb 23án szándékozik Brightont el- hagyni.

Azon tudósításból, mellyet Londonban a' nevelési középár- saságnak Marylebone' egyházkör egyik természetesen igen szegény kerületében a' nevelés állapotja vizsgálatára megbízott küldöttség csak imént adott be, következő adatok szembetűnők: 578 családhoz tar- tozó 1575 gyermek közül csak 510 jár iskolába, a' többi minden

oktatás nélkül teng; 's öszszesen az egész kerületben csak 1747. tud olvasni és írni. Az imént említett 578 család közül 324nek különkülön csak egyetlenegy szobájavan lakásul. Az említett társaság saját költségén segíti elő a' szegényebb néposztályok nevelését. —
S V E D O R S Z Á G.

Jan. 7kén holt meg Stockholmban Stedingk gróf tábornagy, 80 éves korában, legidősb a' hadiseregben 's a' sz. Szerafin rend vitézei közt, 's egyetlenegy még életben volt svéd, ki Éjszakameri- ka függetlenségi háborujában harczolt. E' fölött hazájának, főleg mint orosz követ Katalin czárné 's Pál és Sándor czárok idejében, igen hasznos szolgálatokat tön. A' király ez alkalommal a' svéd hadiseregnek 8 napi gyászparancsolt, 's azt mint a' seregfővezére maga is felölté; egyszersmind ajánlja a' dicsőnek példáját 's emlé- kezétét minden tisztnek, minden katonának.

O R O S Z O R S Z Á G.

A' cs. tudományos akademia nyilvános évi gyűlésében, melly m. h. 10én Pétervárott tartaték, sok előkelő vendég közt oldenburgi Péter hg., Barante b. francia követ, Londonde ry marquis, Pálffy Fe. dinand gr. 's Butera hg. szicziiai követ is jelenvalának. A' mostani pénz-alap, mellyet a' czárezen akademiának adott, 241,800 rubelt hoz évenként, tehát tíz annyit, mint az eredeti pénzalap. A' mult évi ülésekben 86 értekezés olvastatott föl; ezek közt 38 ter- mészettudományi 's 14 nyelvtörténeti; 20 pedig külföldi tudóstul.

A M E R I K A.

Ujyorkból dec. 15ről következő irnak: „Santana, a' mexicói elnök, ki a' texasiak fogságában van, a' texasiak által Louisiana szélire vitetett, hogy ott éjszakamerikai földön 's határon erősiise meg azon szerződést, mellyet megszabadulhatása végett Texas meg- hatalmazottal kötött, 's aláírt. E' szerződés szerint az egész föld a' Sabina folyó (az egyesült státusok határa) 's Rio bravo, vagy del Norte közt Mexicotól függetlennek nyilvánítatik, és Texasnak át- engedtetik, melly földtér a' mexicói tengeröbölnél majd fél annyi, mint egész Franciaország. Texas congressusa egyszersmind azt határozta, hogy ezen, Mexicotól az ő rendelése alá helyezett birtok az éjszakamerikai egyesült státusok fölsége alá bizassék azon föltét alatt, hogy Texas, önálló státusképen az éjszakamerikai egyesületbe (unio) vétessék oly alkotmánnyal, minőt maga kíván adni magának; mit azonban az éjszakamerikai congressusnak szentesítenie kellene. A' jövő martz. hónap tüzetett időhatáru ki, melly alatt e' tekintetben választ várnak az éjszakamerikai kormánytól. Ha reményen kül ez idő- ig semmi bizonyos válasz nem érkeznék, vagy elmellőző lenne az: akkor a' texasiak nyilatkozásuknál fogva kénytelenek Londonba és Parisba meghatalmazottakat küldeni alkudozásra, 's vagy Nagybrit- tannia, vagy Franciaország ótalma alá bízni magokat, lehetségig önálló és független gyarmat szabadítékival. Ha e' tudósítás igaz, ugy a' texasi congressus ezen határozása igen fontos következeseket vonand maga után, akár fogadja el az egyesült státusok kormánya Texas ajánlását, akár nem. Azonban mégis nagy kérdés: Texas olly könnyen fogná e' akár Nagybrittannia, akár Franciaország gyarma- tává alakulását valóban teljesíteni is? vagy tán csak az egyesült sta- tusokat ijeszti vele?

Ujyorki lapok szerint a' kincstár titoknoka dec. 9én nyujtá be a' congressusnak tudósítását. Szerinte a' status-bevételek összes fölsége 41,325,660 dollár. E' mennyiség fele is elég lenne a' status kiadá- sok teljes födsére. A' status-földek eladásából mintegy 21 millió dollár jött be. A' status-titoknok eladása szerint e' pénzügyi és nemzet- gazdasági tekintetben igen ártalmas fölség megkevesbitésére, csak két mód van; vagy többet ajánlani nemzeti vállalatokra, vagy a' be- vétel-forrásokat, u. m. az adókat tetemesen csökkenteni. A' mult év folytában bevett kész pénz 6,619,440 dollár aranyban, 's 2,877,000 dollár ezüstben. —

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Galatában, a' mindenféle nemzetbeli kereskedők legujabb gyű- lésében hozott határozathoz képest vámbáz állitatik 's már küldött- ség is nevezteték, eziránti kérelmeket a' Tahir beynek átnyujtandó. A' szultán Beiram ünnepe önképét viselő pénzeket fog udvari kísé- rete közt kiosztatni, 's azon benyomástól, mellyet ez ujítási merény a' buzgó moslemekre (törökségre) tesz, függ majd a' képes pénzve- retés további sikere, mellyet a' Korán törvénye szigoruan kár- hoztat. —

E L E G Y H I R.

Párisban egy dáma nagy figyelmet gerjeszt az által, hogy lakában több mint két ezer madarat tartogat 's nyilvános helyen is, sétájikor, egész sereg veréb, kendericze, galamb 's egyébfa- nemű tollas kisérő követi, az örömet nevető párisi nép nagy mu- latságára. Az asszonyosság neve Steinberg, 's Newborough lord özve- gye, de közönségesen „la dame des oiseaux (madaras asszony- nak) nevezik. Nevezetes munkája a' Maria Stella című regény, melly- ben ön igen érdekes történeteit beszéli el. Ő azt állítja, hogy hite- les oklevelekkel bizonyíthatja be származását Orleans hg. 's hgnétől, 's így azt, hogy a' mostani francia király neki testvér bátyja.

Madrid utcáin egy lábnyi magasságu hó fekszik, mihez ha- sonlóra a' legöregebb lakosok sem emlékeznek.

GABONAÁR: febr. 7dik Roza 53 1/3 50 2/3; — Zab: 38 — 34 2/3

PÉNZKELET: febr. 4kén 5 pCentes statusk. 105 3/32; — 3 pCentes 75 9/16; — 1820 diké 100 frtos kölcs. 225; — 1831ki 500 frt. kölcs. 571 7/8; Bankrészevény 4368 1/2 p. p.